

ROLUL ROMÂNIEI INTR-O EUROPĂ IN MIȘCARE

Astăzi nimic nu mai are doar interes regional. Mai devreme sau mai târziu ceea ce părea limitat doar la un cerc, la o zonă, se dovedește a fi legat (prin linii mai subtile sau mai ferme) cu tot restul lumii, conform cerintelor inerente ale globalizării. Întâlnim acel butterfly efect ; o criză într-un colț de lume e astăzi susceptibilă să clatine echilibrul unor state aflate la zeci de mii de kilometri depărtare. Mass-media ne furnizează frecvent dovezi ale acestor realități. Poate că imaginea de ansamblu nu este foarte clară întotdeauna, pentru că uneori e necesară o anumită distanță temporală , o privire mai de departe a evenimentelor. Si totuși, neîndoielnic, precum într-un lanț biologic, faptele se determină unele pe altele, își raspund, efectele se propagă cu viteză si la distanțe incredibile. Am ieșit din patriarhalitatea burgului medieval, cu ziduri groase, bine claustrat în fața influențelor din afară, acel burg cu economie proprie, redusă la schimburi minime, înăuntrul zidurilor căruia oamenii produceau tot ce le trebuia, în cantități care nu presupuneau nevoi de comert mai întinse decât cele care să satisfacă propriii cetățeni. Inclusiv schimburile culturale erau mult mai reduse decât în alte epoci și asta s-a manifestat printr-o prevalare a dogmatismului, a rigorii, a literei moarte. Căci orice schimb, orice dialog, implică reimprospătare, energie, afirmare a pozițiilor partenerilor, de aici rezultând și o reevaluare a acestor poziții. Astfel, ideile ajung să se confirme, să se întărească sau să fie infirmate, în tot cazul însă ideile acestea sunt încercate ca aurul în foc (potrivit comparației biblice), nu sunt lăsate să doarmă sau primite ca atare într-o atitudine specifică ignoranței si închistării.

Societatea de azi e caracterizată asadar prin schimb, prin interdependență. Progresul propriu nu se poate realiza astăzi decât în paralel cu un progres general. Am devenit, într-o oarecare măsură, responsabili unii pentru alții si tocmai prin aceasta profund responsabili pentru noi insine.

O Europă puternică presupune asadar o Europă unită și interesată de dezvoltare continuă în sânul ei, recurgând la o zestre comună de achiziții (pe plan economic, politic, social etc) dar și la o experiență separată a diverselor state membre, îmbinând asadar generalul cu specificul. Neîndoielnic, Uniunea Europeana este o provocare, aproape nebunească la început (pentru cei care au vazut în diversitatea culturilor un element

potrivnic oricărei coagulari, oricărui liant), dar care astăzi își arată deja viabilitatea și utilitatea.

Dupa cum fiecare parte este importantă într-un întreg, și Romania este importantă în cadrul Uniunii și trebuie să fie constientă de aceasta. Integrarea va duce la restabilirea unei stări normale de fapt, căci Romania e o țară profund europeană, care împărtășește valorile europene și este ancorată istoric, cultural, spiritual în acest spatiu.

România este o țară cu un mare potențial, în multe domenii, de exemplu în agricultură, turism sau educatie. Lipsurile sunt și ele numeroase și trebuie constientizate dar acest lucru poate fi exploatat într-o direcție optimista. Ne putem gândi la entuziasmul începutului, la bucuria de a-ți sufleca mânecele în încrederea ca totul rămâne să fie făcut și tu esti chemat la aceasta. Adesea e mai greu sa menții decât să construiești și statele care au inregistrat insemnate progrese s-au confruntat deja cu acest adevar. Este necesar să ne menținem în acest optimism care singur e creator de progres, deși în ultima vreme mentalul romanesc oscilează între încrederea în forțele proprii și descurajare. Deceniile de comunism au anihilat treptat inițiativa individului, luându-i acestuia siguranța de sine și înlocuind-o prin supunerea față de un *ce* superior și difuz (fie el stat, partid, organizație...), căruia i-au fost transferate multe din responsabilitățile și îndatoririle pe care individul le-ar fi putut implini foarte bine. Astăzi însă, la șaisprezece ani de la căderea comunismului, simțim că lucrurile au început să o ia într-o direcție mai bună și că, deși încă nu s-a instalat la scară largă acel spirit de pionierat care populează preeriile vest-americane și ridică citadele în deșert, totuși românii sunt mai dinamici și mai îndrăzneți. Această calitate este cerută în sânul Uniunii Europene căci orice parteneriat implică dinamism, reacție, energie și curaj. Curajul de a produce, în economie, curajul de a se prezenta, în turism, curajul de a se vedea tradus, în literatură, curajul de a-și spune părerile, în politică, curajul de a conserva tradițiile, curajul de a investi, curajul de a-și asuma riscuri, curajul de a deveni competitiv...

România va trebui să aducă toate acestea, va trebui să fie un partener real. În momentul integrării sale de asemenea ea trebuie să fie constientă că vine cu o identitate proprie, la care nu i se cere să renunțe, dimpotrivă, Uniunea Europeana având o politică de încurajare a diversității și căutând punți comune exact înăuntrul acestei diversități (să ne amintim sloganul Uniunii : Unitate în diversitate). Astfel, trebuie căutat echilibrul între

armonizarea legislației și a normelor celor două entități, pe de o parte, și prezervarea unei identități intime, profunde, în special prin demersuri la nivel cultural. Modelul acestor proiecte îl întâlnim chiar în Vest, unde, deși europeni, cu atașament pentru valorile comune, oamenii știu să aprecieze specificul și tradițiile, fie ele împărtășite doar de o comunitate restrânsă. Astfel ar fi, de exemplu, comunitatea valonă în sânul statului belgian. Sau comunitățile romansă, gasconă, provensală etc... Întâlnim un respect pentru local, pentru singular, respect care nu presupune separatism și nu contravine grupului mai mare.

La acest capitol al tradițiilor și al achizițiilor culturale, România stă foarte bine, ea aducând o zestre deloc de neglijat, recunoscută deja și care trebuie în continuare exploatată.

De asemenea, multă vreme apreciată pentru potențialul uman, România trebuie ea însăși să devină conștientă de acest atu și să investească în formarea și fidelizarea tinerilor, oferindu-le șanse de dezvoltare și de trai similare celor din alte țări.

A face parte dintr-un întreg presupune de asemenea o permanentă comunicare. Un lucru pozitiv, înregistrat deja, este promovarea ideii de membru al Uniunii Europene, odată cu ceea ce implică acest lucru. Cu cât oamenii sunt mai bine informați, cu atât ei sunt mai puternici și mai eficienți în activitatea lor.

Ideea de Uniune Europeană este una foarte generoasă și viabilă în același timp. Statele membre își unesc interesele în vederea unei prosperități generale, iar acolo unde este prosperitate este și securitate și pace. Fără să fie o organizație militară (nici măcar nu are o armată proprie), totuși Uniunea Europeană are mari șanse să reducă la minimum conflictele din interiorul ei tocmai prin faptul că, unite economic, social, politic, statele membre au tot interesul unei bune-stări generale. România este chemată să se alăture, să-și aducă apoi contribuția, cu toată seriozitatea și chiar cu încredere în ea, din moment ce această încredere îi este oferită și din afară, România urmând, de exemplu, să fie reprezentată în Parlamentul European în mod proporțional demografic, având deci un număr de voturi superior unor state cu vechime în Uniune, ca Austria sau Luxemburg. Cetățenii români vor deveni cetățeni europeni cu drepturi și îndatoriri egale celorlalți. Ne vom bucura așadar de aceleași avantaje iar statul român va trebui să acorde aceleași facilități cetățenilor non-români, dar europeni, oferindu-și protecția față de străinii aflați

provizoriu sau permanent pe teritoriul său, dându-le drepturi egale, precum dreptul la proprietate, dreptul la muncă, dreptul la educație (și prin sistemul de recunoaștere a diplomelor de studii) etc. Căci înăuntrul Uniunii Europene statele membre poartă responsabilitatea tuturor cetățenilor, indiferent de proveniență. (Spre exemplu, un cetățean european aflat într-un stat de pe un alt continent, în care nu se găsește o ambasadă a țării sale, se poate adresa la nevoie unei ambasade a altui stat european, aceasta fiind obligată să îl reprezinte și să îi ofere asistență.)

România va deveni stat membru la limita estică a Uniunii, alăturându-se spațiului înăuntrul căruia cetățenii Uniunii se pot mișca liber, bucurându-se de avantajele suprimării frontierelor. Se va călători mai ușor atât dinspre România spre restul Europei cât și invers, fluxul turistic spre țara noastră fiind asadar înlesnit, cetățenii străini având mult mai ușor acces spre destinații ca mănăstirile Moldovei, castelele Peles, Bran, sau Delta Dunării și Litoralul...

România este o țară în curs de dezvoltare care promite destul de mult, acest lucru fiind certificat de resursele naturale și de cele umane. Într-o lume în mișcare și ea este chemată să aibă cea mai bună dovadă a măsurii sale. Nimeni nu poate prevedea traiectoria noastră ca popor, viziunile pot fi sumbre sau luminoase, în tot cazul în condițiile actuale este de neconceput un drum de unul singur. Aduși la acest front comun trebuie să ne angajăm cu responsabilitate, făcând tot ceea ce ne este cu putință și străduindu-ne să păstrăm acele valori pe care tradiția (orală sau scrisă) le pune în seama poporului acestuia : omenia, ospitalitatea, credința, demnitatea, iertarea, blândețea.

Rucsandra CIOC

Facultatea de Litere a Universității din București